

VIII

Euskal hauteskundeetako webak Ondarenet-en

Francisca Pulgar Vernalte eta Sonia Marcos Maciá

Liburutegi Zerbitzuko arduraduna Eusko Jaurlaritzan
eta teknikari dokumentalista ODEI enpresan
Responsable del Servicio de Bibliotecas del Gobierno Vasco
y técnico documentalista de la empresa ODEI

Laburpena: 2009an Eusko Legebiltzarrerako hauteskundeetan parte hartu zuten alderdi politikoen web-ak berreskuratu, zaindu eta hedatzeko proiektuaren aurkezpena da komunikazio honen helburua. Halaber, «2009ko Eusko Legebiltzarrerako Hauteskundeak» bilduma osatuko duten baliabide elektronikoen hautaketa eta berreskuraketa deskribatzen da. Baliabide hauek edozein ikertzailek edota interesaturik dagoen edonork Ondarenet-en kontsultatu ahal izango ditu. Ondarenet Euskadiko ondare digitalaren fitxategia da, eta fitxategi elektronikoa hau Eusko Jaurlaritzaren Kultura Sailak jarri du martxan, formatu digitalean sortutako baliabideak berreskuratzeko, zaintzeko eta hedatzeko asmoz.

Hitz gakoak: Gordetegi digitalak; Liburutegi digitalak; Web fitxategiak, Zaintz.

Resumen: Las webs de las Elecciones vascas en Ondarenet. El objetivo de esta comunicación es presentar el proyecto de recuperación, preservación y difusión desde Ondarenet de las páginas webs de los partidos políticos que han participado en las elecciones al Parlamento Vasco en el 2009. Asimismo, se describe la selección y captura de los recursos electrónicos que conformarán la colección de «Elecciones al Parlamento Vasco 2009», y que podrán ser consultados por cualquier investigador o persona interesada desde Ondarenet, el archivo electrónico creado por el Departamento de Cultura del Gobierno Vasco para la recuperación, conservación y difusión de los recursos nacidos en formato digital.

Palabras clave: Repositorios digitales; Bibliotecas digitales; Archivos web, Preservación.

1. SARRERA

Agerikoa da gero eta hobeto ezagutzen eta menperatzen direla Internetek eskaintzen dituen aukerak, bai edukiak argitaratzeko edota hedatzeko ere. Edukiak gero eta gehiagotan zuzenean Interneten argitaratzen dira, hau da, paperean editatu gabe. Hori dela eta, web-a berri sozialez zein gai kulturetz betetzen ari da. Baina, nahiz eta albiste hauek oso interesgarriak izan ikertzaileentzat, edozein momentutan, Interneten berehalakotasunarengatik, gehiago ez argitaratzea edota desagertzea ere gerta liteke.

Horrexegatik, Eusko Jaurlaritzaren Kultura Sailak jarri zuen martxan Ondarenet. Fitxategi honek, formatu digitalean sortutako baliabideak, aldi berean, be-

rreskuratzeko, zaintzeko eta hedatzeko aukera eskaintzen du. Artxibategi hau, 2008. urteko bukaera aldean hasi zen martxan.

Otsailaren hamahiruan, 2009ko euskal hauteskundeetarako kanpainaren hasiera izan zen. Kanpaina horren ezaugarriarik esanguratsuenetariko bat, Interneten izan duen presentzia izan da., Komunikabide guztietan aipatu da baliabide hau. Era berean, 2.0 webaren erabilera ere azpimarratu da, alderdi politikoei komunikazio tresna bihurtu baitute. Politikariek, baliabide berri hauen erabilpenarekin, kanpaina honetan eskaintzen zituzten proposamenenei ikuspen nabarmenagoa ematea lortu nahi izan dute.

Eusko Jaurlaritzaren Liburutegi Zerbitzua kanpaina honen originaltasunaz eta garrantziaz ohartu da eta ondorioz, «gertaera adierazgarriak» izeneko maila berri bat sortu du Ondarenet-en. Honela, hauteskunde kanpaina honekin harremana duten web guztiak epigrafe honen azpian bilduko dira.

2. ZER DA ONDARENET

Euskal ondare digitala berreskuratu, zaindu eta hedatzeko artxibategi elektronikoa da Ondarenet (www.euskadi.net/ondarenet). Honela, edozein artxibori dago-kion zaintza lanaz gain, eduki digitalen gordetzea eta sailkatzea baino harago doa. Izan ere, bere baitan, gorde nahi diren baliabide elektronikoak bilatu eta errekupe-ratzeko oinarrizko tresna barne hartzen du. Era berean, baliabideak hautatzeko eta biltzeko unean, badu kontsultatzeko interfaze erraza. Aukera horri esker, Euskadire-kin erlazioatutako gaietan edota euskararen hizkuntza-eremuan interesa duen edo-zeinek, sarbide erraza aurkituko du.

2.1. Arkitektura eta tresnak

Proiektua burutu ahal izateko beharrezkoak ziren tresnak hautatzean bi aukera aintzat hartu ziren: beharrezko tresnak neurritik garatuko zuen software komertzia-laz baliatzea edo International Internet Preservation Consortiumek (IIPC) proposa-tutako tresna-kita erabiltzea, enpresa espezializatu batek burututako garapen gehi-garria kontratatuz eta, betiere, EJIeko (Eusko Jaurlaritzako Informatika Elkarteko) teknikarien ikuskaritzapean. Aukera bakoitzaren alde on eta txarrak aztertu eta bi-garrena hautatu zen hainbat arrazoirengatik:

- Antzeko nazioarteko ekimen gehienek erabiltzen dituzten tresnak dira.
- Nahiko erraz instalatu eta mantentzen dira.
- Kode irekikoak direnez, «ad hoc» garapen batean askatasun osoz jardutea ahalbidetzen dute eta kostuak merkatzen dituzte.

Tool-kit honek osatzen dituen tresnak:

- **Heritrix**. Bildumako osagai digitalak, web guneak eta orriak biltzeko pro-zesua egiten duen atzipen-robot.

1. irudia

Ondarenet proiektuaren informazio-sistemako tresnak

- **NutchWAX.** Kode irekiko bilatzaile honen bitartez, Heritrix-ek bildutako elementuak bilatu eta indizatzen dira.
- **Web Curator.** Zeelanda Berriko Liburutegi Nazionalak, British Library-rekin elkarlanean diseinatutako tresna da. Honen bitartez, elementu digitalak atzitu eta biltzeko prozesuak kudeatzen dira. Erraz erabiltzeko moduko web interfazea bideratzen du, eta horren bidez, atzipenak planifikatu eta programatu ahal dira.
- **WERA.** Heritrix-ek atzitu eta WERAk indizatutako guneak bisitatzea ahalbidetzen duen aplikazioa da. Bilaketa errazak zein bereziak egin ahal dira honekin.

3. EUSKAL HAUTESKUNDEAK ONDARENEN-EN

Eusko Legebiltzarrerako hauteskundeak martxoaren lean egin ziren. Aurretik aipatu den bezala, Internetek, komunikabide, hedabide eta iritzibide gisa eskaintzen duen orokortzeari esker, gertaera hau ia minutuz minutu jarraitu ahal izan zen web orrian. Honekin, Eusko Jaurlaritzaren Liburutegi Zerbitzuak hauteskunde hauekin harremana zuten web orrialde adierazgarrienak berreskuratu, babestu eta hedatu nahi izan zituen. Hauek, «Eusko Legebiltzarrerako hauteskundeak (2009)»

izeneko «bilduma berezian» bildu ziren. Modu honetan, Ondarenet-i esker, aipatu orrialdeak babestu eta hedatu egingo dira, informazioa galtzeko aukera ekidituz. Azken finean, Ondarenet-en bidez, etorriko diren belaunaldiek ere informazio hau ikusteko aukera izango dute.

3.1. Behera-kargen plangintza eta hautaketa

Euskadik Inteneten berezko domeinurik ez duenez, edozein web edo elementu elektronikoren bilketa egiteko momentuan, berreskuratu nahi ditugun edukien alde aurretiko azterketa beharrezkoa da.

Ildo honetan, baliabide digital batzuk hautatu ziren (alderdien web-ak, komunikabideetako web-ak, eta abar). Hautatutako elementu guztiek harremana izan zuten gertaera honekin eta haien behera-kargek posible egingo dute etorkizunean hauteskunde hauen jarraipena egitea. Ondorioz, hauteskunde bilduma honek osatzen duen url-en artxiboa ikusteko, Ondarenet-en sartu beharra izango da.

3.1.1. Alderdi politikoak

Azterketa egin ondoren, euskal hauteskundeetan parte hartu zuten alderdi politikoen url-ak berreskuratzea erabaki zen. Alderdien webak zehazteko, «Hauteskundeak Euskadin» (http://www.euskadi.net/elecciones/indice_e.htm) web orriari baliatu zen, Eusko Jaurlaritzako Herrizaingo Sailak mantentzen duena. Iturri honi esker hamahiru alderdi identifikatu ziren, eta horiek guztiek beren web orria zutela egiaztatu zen.

3.1.2. Blogak

Blogak zera dira: halako webgune pertsonalak, aldiro-aldi egileen iritziak jasotzen dituztenak, eta irakurleei sarrera bakoitzean haien iruzkinak txertatzeko aukera ematen dietenak. Eusko Legebiltzarrerako hauteskundeetarako hautagai gehienek erabili dute web 2.0 teknologia berria, bai kanpainan zehar eta bai kanpaina ondoren ere, eta blogak, gutxi-asko aktiboak izan dituzte. Horrekin batera, hainbat herritar anonimok ere hauteskundeetan martxan oinarritutako blogak sortu dituzte.

Hauteskundeekin lotutako blog guztien lagin erakusgarri bat egiteko, hiru multzotan banatu ziren blogak: hautagaien blog propioak lehenik, Juan Jose Ibarretxe eta Patxi López hautagai nagusien aldeko blogak bigarrenik, eta, azkenik, hauteskundeetan prozesuan espezializatutako blogak.

3.1.3. Hedabideak

Bistan da gaur egun hedabideen bitartez baino ezin dela behar bezala jarraitu eguneroko gertaeren martxa eta garapena. Horregatik, hedabide nagusien URL-ak aukeratu ziren, bai Estatukoak bai autonomikoak, kapturak egiteko. Kontua da, zo-

ritzarrez, informazio-bolumen handia duten webguneetatik behera-kargak egitea (esate baterako egunkari digitaletakoak) ez dela erraza, robotak dominioetik kanpo egin ditzakeelako kapturak, eta orduan prozesua baliogabetu egin behar da. Proben Zerbitzuan bolumen-karga ezberdinekin hainbat proba egin ondoren, ikusi zen barririk hiru egunkarirekin egin zitekeela arazorik gabe: *El Correo Digital*, *Deia* eta *El Diario Vasco*. EITBren webgunekeo «Euskal hauteskundeak 2009» bereziaren kaptura ere saiatu zen, baina ezinezkoa izan zen.

3.1.4. Fundazio politikoak

Badira halako fundazio politiko edo sozialak —gizarte-erakundeak eta bakearen aldeko taldeak, adibidez— herritarren iritzia jasotzen dituztenak, eta Interneten presentzia dutenak. Horietatik, garrantzitsuenetako bost aukeratu ziren.

Hementxe duzue kapturatutako webguneen koadroa, tipologiaren arabera ordenatuta. Hortxe azaltzen da kaptura egiteko denbora eta bakoitzaren tamaina:

Elementua	Behera-kargaren eguna	Tamaina	Iraupena (ee/hh/mm/ss)
<i>Alderdi politiko hautagaiak</i>			
Partido Popular del País Vasco (PP)	2009/02/04	467.36 MB	00:00:51:46
	2009/03/05	523.26 MB	00:01:06:11
Partido Socialista de Euskadi-Euskadiko Ezkerra (PSE-EE)	2009/02/05	3.33 GB	00:04:48:14
	2009/03/09	4.32 GB	00:04:48:46
Eusko Alkartasuna (EA)	2009/02/04	460.27 MB	00:02:35:26
	2009/03/09	530.46 MB	00:03:38:15
Euzko Alderdi Jeltzalea-Partido Nacionalista Vasco (EAJ-PNV)	2009/02/05	11.61 GB	01:04:21:11
	2009/03/05	12.7 GB	01:12:09:40
Aralar	20/01/2009	553 MB	00:21:24:00
Unión Progreso y Democracia (UPyD)	2009/02/11	469.19 MB	00:01:20:15
	2009/03/05	346.1 MB	00:01:02:04
Ezker Batua-Berdeak	ezin da		
Partido Por Un Mundo Más Justo (PUM+J)	2009/02/06	142.15 MB	00:01:12:43
	2009/02/05	144.53 MB	00:00:43:47
Partido Obrero Socialista Internacionalista	2009/02/06	31.32 MB	00:00:27:47
	2009/03/05	31.89 MB	00:01:10:21

Elementua	Behera-kargaren eguna	Tamaina	Iraupena (ee/hh/mm/ss)
Partido Carlista de Euskalherria-Euskalherriko Karlista Alderdia	2009/02/06	30.71 MB	00:00:02:45
Partido Familia y Vida	2009/02/12	33.07 MB	00:00:29:35
	2009/03/05	36.01 MB	00:00:11:29
Partido Antitaurino Contra el Maltrato Animal	2009/02/01	51.82 MB	00:00:27:42
	2009/03/05	54.54 MB	00:00:28:47
Partido Humanista	2009/02/12	6.06 MB	00:00:03:09
	2009/03/05	6.88 MB	00:00:04:11
<i>Hauteskundeei buruzko blogak</i>			
Elecciones Vascas 2009 (Blogspot)	2009/02/12	132.49 MB	00:01:59:35
	2009/03/10	239.98 MB	00:22:05:39
Hemen Ibarretxe	2009/03/10	1.3 MB	00:00:01:06
Konpondu	2009/02/25	271.12 MB	00:01:08:32
	2009/03/11	167.2 MB	00:08:24:44
Metablog Elecciones vascas	2009/02/12	132.49 MB	00:01:59:35
	2009/03/10	239.98 MB	00:22:05:39
Red para el cambio	2009/03/12	204.81 MB	00:06:40:19
<i>Gizarte-erakundeak eta bakearen aldeko taldeak</i>			
Elkarri. Movimiento social por el diálogo y el acuerdo	2009/02/13	127.87 MB	00:00:37:24
Parte hartuz	2009/02/13	526.29 MB	00:01:50:08
Coordinadora gesto por la paz de Euskal Herria	2009/02/13	27.22 MB	00:00:27:39
Gernika Gogoratuz	2009/02/12	47.29 MB	00:00:06:09
Batetik. Centro por la paz	2009/02/16	110.14 MB	00:01:50:41
<i>Hedabideak</i>			
<i>El Correo Digital</i> (Especial Elecciones Vascas 2009)	2009/02/16	121.97 MB	00:00:31:44
<i>El Diario Vasco</i> (Especial Elecciones Vascas 2009)	2009/02/16	19.74 MB	00:00:02:49
<i>Deia</i> (Especial Elecciones Vascas 2009)	2009/02/20	1.59 GB	00:05:56:17

Elementua	Behera-kargaren eguna	Tamaina	Iraupena (ee/hh/mm/ss)
<i>Hautagaiak</i>			
Antonio Basagoiti (PP)	2009/02/16	503.52 MB	00:00:47:15
Aintzane Ezenarro (Aralar)	ezin da		
Juan José Ibarretxe (EAJ-PNV)	2009/02/20	325.85 MB	00:00:14:20
Patxi López (PSE)	2009/02/19	8.39 GB	00:04:49:33
Javier Madrazo (EB-IU)	2009/02/26	3.19 GB	00:15:05:11
Gorka Maneiro (UPyD)	ezin da		
Unai Ziarreta Bilbao (EA)	ezin da		

4. ONDARENEN: ZERGATIK? ZERTARAKO?

Ondarenen-en helburuetariko bat da euskal gizarteko edota kulturako gertaera esanguratsuekin zerikusia duten webguneak eskuratzea eta informazio garrantzitsu hori gordetzea. Bestela, Interneten informazioak zein gutxi irauten duen kontuan izanda, galdu egingo litzateke edota ez ginateke ohartu ere egingo.

Ondarenen-en gordetzen den informazioaren zabalkundea eta atzipena behin eta berriro aipatu da idazlan honetan. Horregatik, alde batetik, baliabideen gaikako sailkapen taula bat sortu da. Bestalde, bilaketa errazteko interfazea diseinatu da, Internet-en erabiltzen diren bilatzaileen antzera. Honen bidez, edozeinek, berariazko prestakuntzarik gabe, Ondarenen-en sailkatuta dauden baliabideak berreskura ditzake.

Bilaketa-inprimakia

Bilaketa erraza

Testua:

Url-a:

Bilaketa aurreratua

Testua:

Formatua:

Bilduma: Hurrenkera:

<ul style="list-style-type: none"> ☐ Artea ☐ Kultura ☐ Hezkuntza eta ikerketa ☐ Euskara ☐ Politika eta gobernu ☐ Gizartea ☐ Gertaera nabarmenak 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Zientzia eta teknologia ☐ Ekonomia eta negozioak ☐ Enpresa ☐ Aisialdia eta kultura ☐ Osasuna ☐ Ezagutzaren gizartea
--	--

2. irudia

Ondarenen-eko bilaketa interfazea

Berreskurapenaren maiztasunari dagokionez, aukeratutako baliabide bakoitzeko bi behera-karga egitea erabaki da. Hala ere, hauteskunde bilduma honetan, bere iraupena kontutan hartuta, bi edo hiru behera-karga egin dira, betiere web-aren tainaren arabera.

Web bakoitza diseinatu den arkitekturari loturik dago berreskurapen bistratzea. Gainera, webaren kapturak begiratzea edota orrialde bakoitzaren helbide zuzenera joatea posiblea da ere.

Emaitzak

Aurkitutako emaitza-kopurua: **1509**. Dokumentuen rankina **1-10**

1. Comunidad Blogs El Correo Digital » Tags » directores de orquesta (... Correo Digital... Otros temas Portada Directorio Tags Login Contacto Reglamento Crea tu propio blog Estás en: Inicio » Tags » directores de **orquesta** Hoy , 26 Feb 2009 Divergencias Un concurso para directores de **orquesta** César Coca 1 comentario Lo habrán leído ustedes también estos días en los periódicos: la televisión británica está emitiendo un ... Comunidad Blogs El Correo Digital » Tags » directores de **orquesta** Actualidad Arte y Cultura Ciencia y tecnología Cine y Televisión Deportes Humor Internet Montaña Personales Tendencias Varios Vascos en el ...)

Bistaratzea | Atzipenen historikoa

2. Orquesta Sinfónica de Euskadi :: Euskadiko Orkestra Sinfonikoa :: Basque National Orchestra (... del Principado de Asturias **Orquesta** Sinfónica de Castilla y León **Orquesta** y Coro Comunidad de Madrid **Orquesta** Sinfónica de Madrid **Orquesta** y Coro Nacional de España Real Filharmonía de Galicia Real **Orquesta** Sinfónica de Sevilla Orkestrak munduan **Orquesta** Filarmónica de Berlín **Orquesta** Concertgebouw de Amsterdam **Orquesta** Sinfónica de Londres **Orquesta** Filarmónica de Nueva York Royal Philharmonic Orchestra **Orquesta** Filarmónica de Londres **Orquesta** Filarmónica de Los Angeles **Orquesta** Filarmónica de Boston **Orquesta** Filarmónica de Israel **Orquesta** de París **Orquesta** de la)

Bistaratzea | Atzipenen historikoa

3. | Bilbao Orkestra Sinfonikoa | (... Bilbao Orkestra Sinfonikoa | Idioma | Home | Mapa web | Contacto quienes somos La **Orquesta** El director Los músicos Historia Patronos / Patrocinadores Ubicación y sede Bilbao, Bizkaia, País Vasco conciertos Sinfónicos Cámara Cámara en Bizkaia ...)

3. irudia

Ondarenet-en egindako bilaketaren emaitza

Ondorio bezala, eta ondare digitala zaintzen eta babesten den neurrian, Ondarenet web-a berreskuratzeko eta zaintzeko ezinbesteko tresna dela esan daiteke. Dudarik gabe, ardura eta lan handia eskatzen duen asmo handiko proiektu baten aurrean gaude. Hala ere, bidea hasita dago eta 2009. urtean zehar, Ondarenet-eko artxiboan gero eta web gehiago aurkituko ditugu.

Horrela, nazioarteko erakunde entzutetsuek sortutako softwarea erabiliz gero, beste antzeko proiektu batzuek markatutako bidetik jo dezakegu (adibidez, Pandora, Internet Archive o Padicat proiektuak). Eta, noski, horrekin batera, *International Internet Preservation Consortiumek (IIPC)* erakundeak gomendatutako bertsio eta joera berriak erantsi.

BIBLIOGRAFIA

Cócera, Daniel; Llueca, Ciro. «PADICAT: realitat i reptes de 3 anys d'arxiu web de Catalunya». Non: *Jornades Catalanes d'Informació i Documentació*, 2008, 163-178 orr.

- Llueca, Ciro. «Webs siempre accesibles: las bibliotecas nacionales y los depósitos digitales nacionales». Non: *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació* 2005 desembre, n. 15. Kontsulta: 2008-08-12. http://www2.ub.edu/bid/consulta_articulos.php?fichero=15lluec2.htm
- Paynter, Gordon; Joe, Susana; Lala, Vanita; Lee, Gillian. «A Year of Selective Web Archiving with the Web Curator at the National Library of New Zealand». Non: *D-Lib Magazine*, 2008 May/June, v. 14, n. 5/6. Kontsulta: 2008-08-12. <http://www.dlib.org/dlib/may08/paynter/05paynter.html>
- Plan Vasco de la Cultura*. Vitoria-Gasteiz : Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia = Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco, 2004. ISBN 84-457-2166-6.
- Pulgar Vernalte, F. & Marcos Maciá, S. «Ondarenet: el archivo del patrimonio digital vasco». Non: *XI Jornadas de Gestión de la Información*, Madril, 2008ko azaroaren 20-21ean.
- Serra, Eugènia. «Archivando la Web catalana: iniciativas cooperativas de preservación digital en Catalunya». Non: *La Recuperación de la memoria, muchas más oportunidades que realidades: el trabajo cooperativo de archivos, bibliotecas y museos*. Universidad del País Vasco, 23-25 2006. Kontsulta: 2008-08-12. http://www.bnc.es/bc/archivando_web_catalana.pdf
- UNESCO. *Directrices para la preservación del patrimonio digital, 2003*. Kontsulta: 2008-08-09. <http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001300/130071s.pdf>